

SAVOLINNAN MUSEON LAUSUNTOJA 2025

1 / 7.1.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-616, Mikkeli

Metsänkäytöstä ei ole huomautettavaa. Löytöpaikka sijaitsee kuvion ulkopuolella ja vaikka on mahdollista, että paikalla on muinaismuistolain 295/63 suojelema kiinteä muinaisjäänös, niin harvennushakkuulle ei ole muinaismuistolain puolesta estettä.

2 / 8.1.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-1523, Savonlinna

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäänösalueelle.

3 / 9.1.2025 Otava Metsä-Mannila aurinkovoimala, oas, Mikkeli

Mikkelin kaupunki pyytää lausuntoa asemakaavan ja asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Suunnittelualue sijaitsee Otavassa Lahdentien etelä- ja pohjoispuolella kolmella kiinteistöllä. Suunnittelun tavoitteena on sijoittaa alueelle mahdollisimman tehokkaasti aurinkovoimala alueen ympäristön ja maisemalliset arvot huomioiden. Suunnittelun yhteydessä laaditaan maisemaselvitys.

Alueen mahdollinen rakennuskanta (Uusi-Pesu) tulee esittää kaavaselostuksessa ja maisemavaikutukset arvioida. Lähimpänä hankealuetta sijaitsevat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet ovat Mannilan tila ja Otavan vanha koulu hankealueen länsipuolella. Hankealueen länsipuolella kohteiden sekä pellon väliin jää puustoa, mikä on asiallinen lähtökohta.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta hankkeesta ei ole huomautettavaa.

4 / 13.1.2025 Kuisti, Hummerinkuja 4, Mikkeli

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa asuinrakennuksen laajennuksesta osoitteessa Hummerinkuja 4, Haukivuori. Lupahakemuksen liitteenä oli pohja-, julkisivu-, asema- ja leikkauspiirustukset (23.9.2024, 7.11.2024, 11.11.2024).

Asuinrakennukseen rakennetaan umpikuisti. Kuistissa on harjakatto tummanharmaalla lukkoponttipellillä, ulkuvuorina keltainen pystylomalauta ja valkeat ikkunoiden vuorilaudat, syöksyt, kourut ja ovi. Kuistin sivuilla on kaksiruutuiset ikkunat ja ulko-ovea ympäröi kapeat ikkunat. Vanhat betoniportaat säilytetään.

Asemakaavassa (2007) kohdetta koskee merkinnät AL/s ja sr: *Historiallisesti arvokas ja taajamakuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa, eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka tarvelevät rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa tai tyyliä.*

Rakennusvalvontaviranomaisen on ennen rakennusluvan tai toimenpideluvan myöntämistä varattava museoviranomaiselle tilaisuus lausunnon antamiseen.

Rakennuksen materiaaleja ja värejä ei ole mainittu piirustuksissa, mutta oletettavasti kuistin vuoraus, kate ja värit noudattavat muuta rakennusta (?). Ovi ja ikkunat suositellaan tehtävän kokopuisina. Kuisti sopii rakennuksen tyyliin, eikä hakemukseen ole muuta huomautettavaa.

5 / 12.2.2025 Ristiinan eteläosan lampialueen ranta-asemakaava ja Honkataipaleen ranta-asemakaavan muutos, ehdotus, Mikkeli

Honkataipaleen tukinsiirtorata (1909–1984) rakennuksineen ja rakenteineen on huomioitu kaavaselostuksessa. Vanha, pääosin nykyään ajotienä toimiva ratapohja on yhä koko matkalta hahmotettavissa. Kaavan mukainen uusi maankäyttö ei juurikaan vaikuta vanhaan ratalinjaan; vain Alimmaisen Honkajärven länsipäässä osin vanhalle ratapohjalle on osoitettu kaksi uutta rakennuspaikkaa.

Säilyneet rataan liittyvät rakennelmat ja rakennusten jäännökset sijaitsevat kaavan M-alueilla tai jäävät kaavoitettavan alueen ulkopuolelle.

6 / 16.1.2025 Saunan rakentaminen, Tuhatkoskentie 260, Hirvensalmi

Savonlinnan museo toteaa, että saunarakennus terasseineen sijoittuu muinaisjäännösalueen ulkopuolelle eikä Savonlinnan museolla ole huomauttamista saunan rakentamisesta.

7 / 10.2.2025 Asemakaavan muutos ja laajennus, OAS ja luonnos, Luotsiniemenkatu-Asemantie, Savonlinna

Kaava-alueella sijaitsee kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennuskohde Veturitallit. Rakennus on valmistunut v. 1908 ja sitä on laajennettu tarvittaessa. Rakennus on huomioitu voimassa olevassa yleiskaavassa (1998) rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai maisemakuvan kannalta arvokkaana rakennuksena, jota ei saa purkaa. Vireillä olevassa strategisessa yleiskaavassa rakennukselle on esitetty suojeltava rakennus merkintää. Asemakaavassa (1995) rakennus on merkitty suojeltavaksi rakennukseksi.

Veturitallit on asiallisesti huomioitu kaavaluonnoksessa sr-1-merkinnällä ja kaavaselostuksessa on kiitettävästi esitetty alueen rakennuskanta ja historiaa. Kaavaluonnokseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

8 / 24.2.2025 Hirvensalmen keskustan asemakaavamuutos, Hirvensalmi

Osayleiskaavaa varten alueelta on tehty kulttuuriympäristöselvitys (Selvitystyö Ahola 2014). Suunnitelma-alueella sijaitsevat ja Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan viedyt kohteet ovat Kotiranta, Osuuspankki; Kallio ja Luottola. Selvityksessä sivutaan myös kaava-alueella sijaitsevia rantamakasiinia, kunnantaloa ja aravataloa.

Voimassa olevassa osayleiskaavassa (2016) Luottola on ar-kohde, Kotiranta SR- tai ar-kohde ja rantaraitti ja Junnankujan alueet ma-1-aluetta.

Kaava-alueella sijaitsee kaksi punaista saunaa, jotka ovat jäämässä VP-1- ja RM-alueille. Toinen saunoista on mahdollisesti entinen osuuskaupan sauna. Saunojen merkitys rantamaisemassa ja raitilla tulee arvioida ja tarvittaessa kaavassa osoittaa saunojen säilyttäminen. Kunnantaloa (1984) ei ole inventoitu ja sen mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot tulee selvittää. Kallio on entinen asuin- ja liikerakennus 1930-luvulta, joka on vuoden 2014 selvityksen perusteella säilyttänyt hyvin piirteensä joistain muutoksista huolimatta tuoden raitille kerroksellisuutta. Kohteelle tulee harkita säilyttävää kaavamerkintää.

Korttelissa 101 sijaitsee ajalleen tyypillinen kerrostalo vuodelta 1966 (arkkitehtitoimisto Raimo Halonen), joka on kunnan ensimmäinen kivikerrostalo, aravatalo. Museo pitää korttelin täydennysrakentamista rakennus säilyttäen kannatettavampana, kuin rakennuksen purkamista. Rakennusala on hyvä osoittaa käsittämään koko nykyinen rakennus.

Ar- ja km-1-kaavamääräykseen on sr-määräyksen tapaan hyvä lisätä lausuntopyyntövelvoite museoviranomaiselta.

Kaavakartan pohjakartta ei vaikuta olevan ajantasainen ja olisi hyvä päivittää nykytilannetta vastaavaksi.

Kaavamuutoksesta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

9 / 27.2.2025 Kallioniemen yhteyslaiturin uudistaminen Saimaan Someenjärvellä ja käyttöoikeus, Mikkeli

Professori Emil Nestor Setälä rakennutti Kallioniemen huvilan 1896–97 kesäasunnokseen arkkitehti Yrjö Sadeniuksen, myöhemmin Sadeniemen, laatiman suunnitelman mukaan. Setälät luopuivat huvilasta vuonna 1920 ja se siirtyi myöhemmin Helsingin opettajayhdistyksen omistukseen. Huvila toimi pitkään kaupungin kesäsiirtolana, kunnes Helsingin kaupunki vuonna 1988 myi tilan Ristiinan kunnalle. Nykyään rakennuksen ja alueen omistaa Mikkelin kaupunki. Setälöiden aikaan rannassa oli jyrkempi laivalaituri ja etelämpänä pienempi venelaituri. Vierasvenesatama tehtiin 1980-luvulla laitureineen ja kevytrakenteisine huoltorakennuksineen.

Hankealueella on voimassa Yöveden ja Louhiveden rantaosayleiskaavan muutos (2015), jossa alue on esitetty kaavamerkinnällä LS: *Venesatama; Alueelle saa rakentaa veneilyä ja polttoaineiden jakelua, matkailua sekä ravintolatoimintaa palvelevia rakennuksia ja rakenteita alueelle laaditun yleissuunnitelman periaatteiden mukaisesti. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 150 k-m². Alueella ei saa tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka voivat vähentää lähialue kulttuurihistoriallista arvoa. Aluetta koskevista toimenpiteistä on pyydettyä Museoviraston lausunto.* Hankealue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön alueelle (RKY 2009 Toijolan kylän historialliset kohteet) sekä valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (VAMA 2021 Ristiinan veskansan kulttuurimaisema). Suojeltu Kallioniemen huvilan päärakennus sijoittuu noin 100 m etäisyydelle itään.

Suunnitelman mukaan vanha yhteyslaituri puretaan pois. Uusi laituri on enintään noin 40 metriä pitkä ja se on tyypiltään ns. tb-raskasbetoniponttoni, tai vaihtoehtoisesti myös muu soveltuva tyyppi, kuten esimerkiksi teräsputkiponttonikellukkeilla varustettu laituri. Laituri muodostetaan noin kahdesta enintään noin 20 metriä pitkästä ja noin 4,0 metriä leveästä ponttonikellukkeesta. Laiturin asemointia muutetaan vanhaan laituriin verrattuna kääntämällä laiturin päätä pohjoiseen. Asemoinnin muuttamisella parannetaan laiturin käytettävyyttä. Tb-ponttonin päälle tehdään korotettu puupintainen kansitaso tai betonikansi ilman korotusta.

Laituri liitetään rantaan noin 7–8 metriä pitkällä yhdyssillalla, jota varten rantaan tehdään maatuki. Tarvittaessa yhdyssillan maatuen perustamista varten rantaan tehdään noin 5 x 3 m täyttö/penger louheesta. Täyttömäärä on alustavasti enintään noin 250 m³. Laiturin ankkurointi tehdään joko betonipainoilla tai muulla soveltuvalla menetelmällä riippuen pohjan laadusta. Ankkuripainojen upotusta varten mahdollisesti tarvittava kaivu/ruoppausmäärä on noin 160–200 m³. Uusi laituri on vanhaa laituria noin 20 metriä pidempi. Laiturirakenteen päädyn etäisyys laivaväylän reunasta on noin 6,5 metriä.

Rantaan saa rakentaa veneilyä palvelevia rakenteita ja laiturit ovat historiallisesti kuuluneet rantamaisemaan. Suurlahdentien alueen maisemanhoitosuunnitelmaan (2001) ja Kallioniemen tilan yleissuunnitelmaan (2010) viitaten hirsiarkkulaiturin mahdollisuus kannattaa tutkia. Museo pitää parempana, jos maatuen perustaminen ei tarvitse pengertä tai penger on suunniteltuakin pienempi, vaikka rantaa onkin jo aiemmin osin täytetty ja pengerretty. Puun käyttö sillassa ja sen kaiteissa sekä laiturissa on toivottavaa. Suunniteltu yhteyslaituri vaikuttaa pitkälti ottaen huomioon järven leveyden sataman kohdalla. Havainnekuvat olisivat auttaneet entistä paremmin arvioimaan laiturin asettumista maisemaan.

Savonlinnan museo toteaa, ettei sillä ole arkeologisen tai vedenlaisen kulttuuriperinnön osalta huomauttamista laiturin uusimiseen.

10 / 14.2.2025 Pertunmaan rantayleiskaavamuutos, OAS ja luonnos, Mäntyharju

Kaavamuutoksen päätavoitteena on rantaosayleiskaavan osittainen päivittäminen ja korjaaminen. Rantaosayleiskaavaan on laadittu vuoden 2006 jälkeen useita yksittäisiä muutoksia, mutta nyt kaikki ajankohtaiset pienet muutokset kootaan samaan kaavaan.

Lisäksi kaavamuutoksessa otetaan huomioon maakuntakaavaan tulleet muutokset, joita rantayleiskaavassa ei ole huomioitu. Muutoskohteita on 41.

Kohde 41 koskee Ahvenniemen SR-rajauksen laajentamista. Rakennusryhmästä on vireillä lakisuojeluprosessi, jossa tarkastellaan suojelutarvetta. Kaavamerkintää laajennetaan koskemaan tien toisella puolen pellolla sijaitsevaa heinälatoa, jossa on kivikellari. Ahvenniemi on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Suuri Savontie) ja RKY-rajaus käsittää myös ladon. Rajausmuutos on perusteltu ja kaavamääräys asiallinen.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomauttamista.

11 / 25.2.2025 Pieni-Montosen luusuassa sijaitsevan settipadon purkaminen, pohjapadon rakentaminen, tierummun uusiminen ja kalataloudellinen kunnostus, Mikkeli

Kunnostussuunnitelman (Ecoriver Oy 10.12.2024) mukaan puron yläosalla on toiminut Kekkolan mylly, jonka toiminta on loppunut vuosikymmeniä sitten. Toiminnasta muistuttavina päärakenteina alueella ovat edelleen myllyrakennus, sen yläpuolinen pienialainen myllylampi ja Pieni-Montosen järven vedenkorkeutta ja puron virtaamaa säätelevä settipato. Padon 70 cm leveä virtaama-aukko on alkujaan ollut settilankullinen. Nykyään settiaukkoa säädetään metallisella sulkulevyllä. Myllyllä ei ole ollut vesioikeudellista lupaa. Pato on täydellinen vaelluseste vesieliöstölle kuten myös alueen läpi kulkevan Närvälänkyläntien rumpu.

Etelä-Savon kulttuuriperintötietokannan inventoinnin (2005) mukaan *Närvälänkyläntien ja Kekkolanmyllymentien risteyksessä sijaitseva Itäkylä on kylämiljö, jonka keskellä on Kekkolan mylly ja pieni myllylampi. Kekkolanmyllyn tilaan kuuluu päärakennus 1800-luvulta ja tien toisella puolella sijaitseva myllyrakennus. Kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde, myllyllä ja siihen liittyvillä rakenteilla on rakennushistoriallista arvoa ja kylämiljöillä on maisemallista arvoa.* Kekkolan mylly on tunnettu myös Paappasenkosken, Papasenkosken tai Paappasenojen myllynä. Purossa on ollut tullimylly jo 1830-luvun puolivälistä, kylän talot omistivat myllyn yhteisesti. Myllyn jatkeena on ollut saha, joka on purettu.

Korpijärven rantaosayleiskaavassa (2008) aluetta koskee merkinnät A/1/s, A/1 ja MA-1.

Hankkeessa ei kosketa myllyrakennukseen. Myllyn vanha tuloputki suljetaan 6 mm:n teräslevyllä ja edustalle ajetaan sora-moreenia. Närviläntien alapuolinen virtaama keskitetään myllyn ohitusuomaan ja myllyuoma jää siten kuivaksi. Betonipadosta osa poistetaan ja paikalle rakennetaan luonnonmukainen ja koskimainen pohjapato.

Tuloputken sulkeminen ja myllyuoman kuivuminen heikentää myllyn toiminnallisuuden hahmottamista. Mylly- ja sahatoimintaan liittyvät rakenteet, joihin tehdään muutoksia tai puretaan, tulee dokumentoida ennen muutostöitä.

12 / 10.3.2025 Sulosaaren uusien siltojen ja työaikaisen varasillan rakentaminen, vanhojen siltojen purkaminen ja valmistelulupa, Savonlinna

Sillat Sulosaareen on rakennettu alkuvuodesta 1899, kun saareen rakennettiin vuokrahuiloita kylpylä- ja kesävieraita varten. Sillan ja huvilat rakensi urakalla rakennusmestari Kustaa Laukkanen ja Savonlinnan Huvilaosakeyhtiö kustansi työn. Silloissa on ollut alkujaan ristikkokaiteet, jotka ovat vaihtuneet nykyisenmallisiin kaiteisiin jossain vaiheessa, ehkä 1920–1930-luvulla. Kaiteet on maalattu valkoisiksi mahdollisesti 1950-luvulla. Siltojen rakenne on säilynyt kuvien perusteella samana, vaikka sitä olisi joskus korjattukin/uusittu.

Sillat ovat osa kansallista kaupunkipuistoa ja valtakunnallisesti merkittävää maisema-aluetta (VAMA 2021). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) sillat on huomioitu kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävänä kohteena (ma). Ydinkeskustan osayleiskaavassa (1997 ja

2013) rannoilla ja Hopealuodolla on merkintä VL-1/s. Vireillä olevassa Keskustan strategisen yleiskaavassa puiset kävelysillat on huomioitu suojelukohteena. Asemakaavassa (1994 ja 2017) etelärantaa koskee merkintä VP/s ja pohjoisrannalla ja Hopealuodolla on merkintä VL/s. Silloilla on kaavamerkintä yleiselle jalankululle varattu alueen osa.

SUUNNITELMA

Siltojen puurakenteissa on lahovaurioita ja ajoneuvoliikenne on ollut kielletty silloilla joulukuusta 2023. Nykyiset puusillat ja kivirakenteiset maatuet puretaan ja uudet sillat rakennetaan niiden paikalle. Uusien siltojen siltatyypit ovat teräksinen palkkisilta, puukantinen (Tpp). Siltojen jännemitat ovat 13 x 6,0 m ja hyödyllinen leveys 3,5 m. Kannen kokonaispituus on 78 m. Sillan kokonaispituudet ovat 84,4 m ja 82,4 m, ja kokonaisleveys on 5,5 m. Rakennekorkeus on tuella 220 mm ja keskellä jännettä 320 mm. Pintarakenteen paksuus on suurimmillaan 150 mm. Nykyisillä silloilla välitukia on 13 ja uusilla silloilla 12 Hopeasalmen vesialueelle.

Maatuet rakennetaan teräsbetonista ja verhotaan kiviverhouksella. Maatukien leveys on 4,0 m. Maatukien pituus on noin 3,75 m lukuun ottamatta pohjoisen sillan maatukea 2, jonka pituus on noin 1,75 m. Maatukien korkeus on arviolta 2,6 m. Maatukia jatketaan tukimuureilla, kunnes maanpinta ei eroa merkittävästi tien tasosta. Myös tukimuurit verhoillaan kiviverhouksella.

Silloille asennetaan puukaiteet, joiden korkeus on 1,4 m. Kaiteissa on maalatut puuristikot ja teräsverkot. Puuosat maalataan nykyisten siltakaiteiden mukaisesti valkoisiksi. Kannen nykyinen harvalankkukansi on korvattu pidemmän käyttöiän omaavalla ja helpommin kunnossapidettävällä syrjälankkukannella, joka kuitenkin asemoidaan vaakasuuntaisesti nykyistä lankutusta vastaavasti.

Vanhojen siltojen kiviä käytetään uusien siltojen maisemoinnissa ja maatukien eroosiosuojauksen pinnalla. Siltojen päissä tien pintaan asennetaan nupukiveä.

Rakentamisen vuoksi joudutaan poistamaan nykyistä puustoa ennalta-arvioiden noin 15–17 runkopuuta siltojen välittömästä läheisyydestä. Rakentaminen pyritään toteuttamaan siten, että mahdollisimman paljon nykyistä puustoa ja kasvillisuutta säilyy.

Työnaikainen kulkuyhteys Sulosaareen varmistetaan rakentamalla kiertotie ja työnaikainen ponttonisilta. Tämä varasilta rakennetaan noin 15 metriä purettavien siltojen länsipuolelle. Ponttonisiltana varasillan ali ei pysty kulkemaan. Kulkusuunnitelma tapahtuu rannalle asennettavien kultureiden kautta. Näin ollen järveen ei tarvitse pengertää kulkuteitä. Kultureiden perustaminen voi kuitenkin vaatia pieniä kaivuja. Lisäksi kiertotien rakentaminen voi vaatia paikallisia täyttöjä. Uusien siltojen valmistuttua kulturit ja kiertotiet puretaan ja ympäristö ennallistetaan maisemoinnin.

KOMMENTIT

Suunnittelussa on tiedostettu kohteen sijainti valtakunnallisesti merkittävällä maisema-alueella ja pyritty mahdollisimman olevan kaltaiseen lopputulokseen ajantasaisen suunnittelustandardien ja -ohjeiden puitteissa. Siltojen ja niiden maatukien purkaminen on valitettavaa, sillä purettaessa ja materiaalien vaihtuessa menetetään väistämättä osa historiaa ja ympäristön historiallinen luonne heikkenee. Esitetty suunnitelma on toki ymmärrettävä rakenteiden kunnon vuoksi ja käytettävyyden kannalta. Olevien kivien käyttöön maatukien ja tukimuurien verhoilussa tulee ehdottomasti pyrkiä, kuin myös puuston säästämiseen. Kaiteiden mallin vaihto ristikoihin on mahdollista ja teräsrunгон käsittely maisemaan sopeutumiseksi ja metallinkiiltoa ja heijastusta hillitsemään hyvä tehdä. Ristikoiden leveyttä ja asennustapaa voisi vielä pohtia. Nykyiset sillat on oletettavasti dokumentoitu mittaamalla ja valokuvin, tiedot tulee säilyttää asianmukaisesti. Purkua on hyvä dokumentoida valokuvin.

13 / 5.2.2025 Ristimäentie 386 B 77220 Neuvola, Pieksämäki

Pieksämäen kaupungin rakennusvalvonta pyytää lausuntoa suunnittelutarveratkaisusta aurinkovoimalan rakentamiseksi. Suunnitelman mukaan tilalle rakennettaisiin aurinkovoimala, joka liitetään 20 kV:n sähköverkkoon. Ojitetun suon nykyinen käyttötarkoitus on pelto.

Savonlinnan museolla ei ole huomauttamista hankkeesta rakennetun ympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

14 / 7.2.2025 JSE Hauska-Kovala sähköverkon saneeraus, Mikkeli

Suunnitelmapartan mukaan kaapelointi tehdään Tervahiekantien itäpuolelle ja tien varressa kulkeva ilmajohto puretaan. Muinaisjäännösrekisterin mukaan asuinpaikka rajoittuu Tervahiekantien länsipuolelle ja mahdollinen kaapelointi tien länsipuolisille kiinteistöille on mahdollista tehdä muinaisjäännösalue kiertäen, joten arkeologisen kulttuuriperinnön osalta suunnitelmasta ei ole huomautettavaa.

15 / 11.2.2025 Kuortin teollisuusalueen muutoksen ja laajennuksen kaavaluonnos

Kaavamutokseen ei ole huomauttamista rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

16 / 4.2.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-6116, Savonlinna

Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemia kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuvioille on tulossa harvennushakkuu. Metsänkäytölle ei ole esteitä, mutta Savonlinnan museo suosittelee, ettei puutavaraa ja hakkuujätettä varastoida Salpalinjan varustusten päälle, ajeta niiden yli metsäkoneilla tai muutenkaan kajota niihin.

17 / 10.2.2025 Pyhäkosken uittokourun korjaussuunnitelmaluonnokset, Mäntyharju

Pyhäkosken kanava on tehty 1960-luvulla Uittoyhdistyksen ja Metsähallituksen yhteistyönä nippu-uittoon siirryttäessä. Noin 500 metriä pitkistä kanavasta noin 80 m on rautarakenteista, suurin osa kaivettua luonnonuomaa, jossa on puiset ohjausreunat, ja venesulun alue betonirakenteista. Kanava on myös Natura 2000 luonnonsuojelualueverkostoon kuuluva alue. Kanava on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja sillä on maisemallisia arvoja.

Toivola-Mynttilä-Peruvesi rantaosayleiskaavassa (2002) kanava-alue on LK/s aluetta: *Alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueen merkintä koskee luonnonolosuhteiden osalta, maisemallisesti tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaita alueita rakennuksineen. Ympäristön tilaan vaikuttavia toimenpiteitä suoritettaessa ja rakennettaessa on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei alueen maisemallisia, kulttuurihistoriallisia tai luonnonolosuhteista johtuvia arvoja vaaranneta tai heikennetä (MRL 41.2 §).* Kanavaa koskee myös merkintä W/s ja sr 80: *Kulttuuri- tai rakennushistoriallisia arvoja omaava alueen osa tai kohde*

Alueella ovat kiellettyjä sellaiset toimenpiteet, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot

(MRL 41.2 §). Numero/koodi merkinnän yhteydessä viittaa selostusosan ympäristökohdetaulukkoon.

Korjauseriaatteissa 1 ja 2 kourun reunoilta poistetaan puusto 2 m leveydeltä ja kuopat tasataan mursketäytöllä. Korjauseriaatteessa 1 kourun seinämien syöpymiä korjataan kourun pintaan asennettavilla teräslevyillä. Korjattu kouru on mahdollista käsitellä pellavaöljytervaseoksella sävyerojen tasoittamiseksi. Korjauseriaatteessa 2 kourun reunat uusitaan nykyisen mukaisina. Lähtökohtana on, että nykyiset tukikaaret ja uittokourun kaareva pohja säilytetään nykyisellään. Korjauseriaatteessa 3 nykyistä

teräsrakenteista uittokourua kunnostetaan venesulun ja sillan välisellä osuudella noin 35 m pituudelta KP1 tai KP2 mukaisesti. Loppuosa kourusta noin 45 m osuudella esitetään purettavaksi ja korvattavaksi maarakenteisella kanavalla, jonka luiskat ja pohja on eroosiosuojattu louheella. Maankaivuu ja puuston poisto ulottuisi noin 9–10 m leveydelle nykyisen kourun reunoista.

Pyhäkosken kaltaisia teräsrakenteisia uittokanavia tai nippu-uittoa ei museon käsityksen mukaan ole juurikaan tutkittu eikä vastaavia kanavia ole inventoituna ainakaan Etelä-Savon alueella. Uittokourun säilyttäminen koko matkalta tukee kanavan historiallista todistusvoimaisuutta paremmin, kuin jos kourusta yli puolet poistettaisiin. Museon näkemyksen mukaan korjausperiaatteet 1 ja 2 säilyttävät kanavan maisemalliset ja kulttuurihistorialliset arvot parhaiten, mitä kaavamääräyskin edellyttää. Kumpaakin korjausperiaatetta, K1 ja K2, voi hyödyntää ja vaikka yhdistellä.

18 / 21.2.2025 Pyhäjärven rantaosayleiskaavan kaavaehdotus, Pieksämäki

Pieksämäen kaupunki on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Pyhäjärven rantaosayleiskaavan ehdotuksesta. Kaavoitettavaan alueeseen kuuluvat Pyhäjärven, Venetekemän, Iso Kaatluoman ja Iso-Perkain ranta-alueet sekä niiden ympäristössä sijaitsevat pienemmät vesistöt. Rantaosayleiskaava ei koske ranta-asetuskaavoitettuja alueita. Museo on lausunut kaavaluonnoksesta 14.8.2024.

Kaavaprosessissa on tehty rakennetun kulttuuriympäristön selvitys (PlanDisain 13.9.2022). Ilmakuvien ja karttatarkastelun perusteella on käyty maastossa tarkastamassa potentiaalisimmat 11 kohdetta. Rantalan tilan pihapiiri osoitetaan kaavaehdotuksessa kaavaluonnoksen tapaan s-1-kohteena. Selostuksessa todetaan, että rakennetun kulttuuriympäristön selvityksessä on tunnistettu myös joitain yksittäisiä jokseenkin alkuperäisen ilmeensä säilyttäneitä rakennuksia, mutta niitä ei ole katsottu merkittäviksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteiksi, jotka olisi osoitettu kaavaan.

Vastineraportissa todetaan, että kohteiden kokonaistarkastelua tarkennetaan kaavaselostukseen, jonka pohjalta arvioidaan mitkä kohteista tulisi säilyttää tai millaisia mahdollisia säilytettäviä arvoja kullakin kohteella on tai ei ole, mutta jää epäselväksi mihin tämä on kirjattu. Selostusta onkin hyvä täydentää tältä osin ja avata miten kaavaehdotuksen lopputulokseen on päädytty.

Selvityksen perusteella museon arvion mukaan kaava-alueella on Rantalan lisäksi muitakin kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuskohteita, kuten Sipilän piharakennukset, joiden säilymistä s-1 kaavamääräys turvaisi.

S-1 kaavamääräystä ei ole muutettu vastineissa esitettyyn muotoon, mikä tulee korjata.

Kaavaehdotuksesta ei ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

19 / 4.2.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-12429, Sulkava

Kuviolle on tulossa ylispuiden poisto eikä metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä ajaa hiilihaudan yli metsäkoneilla.

20 / 31.3.2025 Luonnos rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain soveltamisohjeeksi

Riihisaari – Savonlinnan museolla ei ole erityistä huomautettavaa soveltamisohjeluonnokseen. Ohje on hyvä apu lain parissa työskenteleville ja edistää sitä, ettei lain soveltaminen eriydy alueellisesti.

21 / 4.3.2025 Rakennusjärjestysehdotus, Juva

Ehdotuksessa on huomioitu kulttuuriympäristöjä eri luvuissa ja pykälissä (mm. § 3, § 6, § 23, § 40), mutta museo esittää vielä seuraavia tarkennuksia:

- Kohtaan 22.2 ja 22.3 museo esittää, että suojelluissa kohteissa ja arvokkaissa kulttuuriympäristöissä järjestelmien sijoittamisesta on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa ja niitä ei vapauteta luvanvaraisuudesta. Suojellussa rakennuksessa tai arvokkaissa kulttuuriympäristöissä järjestelmät eivät aina sovellu sijoitettaviksi pihajulkisivunkaan puolelle. Aurinkopaneelien osalta voisi lisätä, että paneelit tulee sijoittaa katolle lappeen suuntaisesti tai tasakatolle katukuvassa näkymättömiin.
- Kohtaan 22.5 ehdotetaan, että terassien ja parvekkeiden lasittamisessa vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä arvokkaita kulttuuriympäristöalueita.
- Kohtaan 22.7 ehdotetaan lisäystä pois lukien suojellut rakennukset *ja arvokkaat kulttuuriympäristöalueet*.
- Kohdan 23.1 listaan voisi lisätä valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK), jonka valtioneuvosto hyväksyi valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi 7.11.2024 ja joka tuli voimaan 1.3.2025. Juvalla on neljä VARK-kohdetta.
- Listaan myös harkittavaksi kohteet, jotka on arvioitu inventoinnissa kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi.
- Erityisalueen yleiset määräykset -otsikon alla sanotaan (s. 18), että määräys ei koske RakL 42 §:n perusteella luvanvaraisuudesta vapautettuja rakennuskohteita. Yleinen määräys tulisi koskea myös luvanvaraisuudesta vapautettuja kohteita, jotta arvokkailla kulttuuriympäristöalueilla kaikessa rakentamisessa kiinnitetään huomiota ympäristöön sopimiseen ja arvot säilyvät.

Museo toistaa vielä, voisiko rakennusjärjestyksen liitteeksi, loppuun tai vaikka kunnan verkkosivuille laittaa linkkejä kulttuuriympäristötiedon äärelle kuten kyppi.fi:hin ja esku.fi:hin.

Arkeologinen kulttuuriperintö on huomioitu rakennusjärjestysluonnoksessa riittävällä maininnalla, että Museovirastolta tulee pyytää lausunto toimenpiteistä, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön. Koska Riihisaari – Savonlinnan museo on nimetty kulttuuriympäristötehtävän osalta Etelä-Savon alueelliseksi vastuumuseoksi, kyseisen kohdan 23.3 voi muuttaa muotoon ”*Alueelliselta vastuumuseolta tulee pyytää lausunto toimenpiteistä, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön*”.

Museon nimi on nykyään Riihisaari – Savonlinnan museo, joka pyydetään muuttamaan oikein osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

22 / 7.2.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-16247, Savonlinna

Osin kuviolla sijaitsee kaksi esihistoriallista asuinpaikkaa, jotka on suojeltu muinaismuistolailalla 295/63.

Osin kuviolla sijaitsee myös viime sotien aikaisen ns. Salpalinjan varustuksia. Toisen maailmansodan aikaiset kohteet eivät ole muinaismuistolain suojelemaa kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) perusteella ne on kuitenkin otettava huomioon maankäytön suunnittelussa niiden historiallisen merkityksensä takia.

Kuviolle on tulossa harvennushakkuu eikä metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueille.

23 / 7.2.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-15802, Savonlinna

Kuviolle on tulossa maankäytön muutokseen johtava erityishakkuu, jossa poistetaan tarvittava puusto uuden keskijännitelinjan tieltä, eikä metsänkäytöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

24 / 7.2.2025 Metsänkätöilmoitus 1-2025-17129, Savonlinna

Kuviolle on tulossa avohakkuu eikä metsänkätöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä metsäkoneilla saa ajaa asumuspainanteiden yli, mikäli hakkuut tehdään silloin, kun maa ei ole roudassa. Savonlinnan museon arkeologi käy tarvittaessa merkitsemässä asumuspainanteet.

Kuviolle on suunniteltu tehtäväksi kääntömätästys. Kääntömätästyksessä maa käännetään ylösalaisin samaan kohtaan, mistä se on otettu. Pohjalle jää yksinkertainen humuskerros. Kivennäismailla maata voi myös ottaa humuskerroksen alta ja pudottaa sen samaan kohtaan humuksen päälle. Savonlinnan museo pyytää ottamaan yhteyttä museon arkeologisiin hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista, jotta vältetään kajoaminen muinaismuistolailta suojeltuun esihistorialliseen asuinpaikkaan.

25 / 11.2.2025 Sähköverkon saneeraus, Vesisaari, Puumala

Elvera Oy suunnittelee sähköverkon saneerausta Puumalassa. Vesisaarentien varteen rakennetaan ilmajohtoa ja Vesisaarentien länsipuolella kulkeva ilmajohto puretaan. Sähköverkon saneeraus sivuaa Vesisaaren kivikautista asuinpaikkaa.

Museoviraston koekaivausryhmä teki 2012 koekaivauksen Puumalan Vesisaarella suunnitteilla olevien rakennushankkeiden vuoksi. Tutkimukset ulotettiin myös viereisten kiinteistöjen alueelle. Tutkimusten perusteella kiinteistöllä on todennäköisesti pienimuotoinen kivikautinen leiripaikka.

Näin ollen suunnitelman mukaiselle sähköverkon saneeraukselle Vesisaarentien varressa Vesisaaren kivikautisen asuinpaikan kohdalla ei ole muinaismuistolain 295/63 puolesta estettä.

26 / 12.2.2025 Partalansaaren rantayleiskaavan muutokset, Sulkava

Sulkavan kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa Partalansaaren rantayleiskaavan muutoksista. Muutoskohteet sijaitsevat eripuolella Partalansaaren rantayleiskaavaa. Yleiskaavamuuutosten tarve perustuu havaittujen virheiden korjaamiseen sekä maanomistajien muutospyyntöihin. Muutokset ovat lähinnä nykytilanteen toteavia: kaavamuuutoksella korjataan havaittuja virheitä, laajennetaan ja siirretään hieman rakennuspaikkoja, osoitetaan jo perustettuja luonnonsuojelualueita sekä osoitetaan käyttötarkoituksen muutoksia lomarakennuspaikoista asuinrakennuspaikoiksi.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai kulttuurimaisema-alueita. Kaavaluonnokseen ei ole huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

27 / 14.2.2025 Metsänkätöilmoitus 1-2025-18367, Mikkeli

Kuviolle on tulossa poimintaluonteinen kasvatushakkuu eikä metsänkätöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

28 / 14.2.2025 Metsänkätöilmoitus 1-2025-18754, Savonlinna

Kuvioilta poimitaan maanomistajan merkitsemät puut eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle.

29 / 13.3.2025 Lamustenmäen tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnos, Pieksämäki

Kaavaselostuksen mukaan alueelle on suunnitteilla viiden tuulivoimalan tuulivoimapuisto. Toteutuessaan hankkeen kokonaisnimellisteho olisi noin 35 MW. Voimaloiden enimmäiskorkeus on 250 metriä. Hankealue on kokonaisuudessaan metsätalousaluetta eikä alueella ole loma- tai asuinrakentamista. Alueen läpi kulkevat Fingrid Oy:n 400 kV ja 110 kV voimajohdot. Verkkoliityntä suoritetaan johdonvarsiliityntänä, jolloin uutta siirtolinjaa ei tarvitse rakentaa. Tuulipuiston sisällä sähkönsiirto tapahtuu maakaapeleilla.

Hankkeessa on tehty näkymäalueanalyysi, havainnekuvia ja maisemaselvitys (16.12.2024). Havainnekuvia on otettu kymmenestä sijainnista. Vaikutusalueen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristökohteet on tunnistettu, paikallisia joitain. Voimaloiden suuren koon takia ne väistämättä näkyvät varsinkin avoimille paikoille kuten pelloille ja järville. Maisemavaikutukset kulttuuriympäristökohteisiin on arvioitu kokonaisuudessa pieniksi, mutta joillekin lähialueen matkailupalveluihin ja isoihin järviin keskiuuriksi. Hankkeessa tulee etsiä ratkaisuja, miten haitallisia maisemavaikutuksia tullaan ehkäisemään varsinkin lähivaikutusalueella.

Suunnittelualueella on tehty arkeologinen inventointi v. 2023 ja laserkeilausaineistoon perustuva arkeologinen selvitys v. 2024 (Mikroliitti Oy). Hankealueen rajausta muuttui vuodesta 2023, joten alueen muinaisjäännekohteet selvitettiin uudestaan, aiempaa tarkemman laserkeilausaineiston perusteella. Alueen kohteista seitsemän on tarkastettu maastossa aiemmissa inventoinneissa, ja kahdeksan kohdetta ilmeni laserkeilausaineistosta 2024. Selvitysten tulokset on huomioitu suunnittelussa eikä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ole huomautettavaa.

30 / 24.2.2025 Sisätilojen muutos, Yrttitie 21, Hirvensalmi

Hirvensalmen rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museon lausuntoa sisätilojen muutoksesta osoitteessa Yrttitie 21. Hakemuksen liitteenä oli asema- ja pohjapiirros (12.2.2025). Rakennukseen asennetaan uudet pellettisiilot sekä uusitaan ja siirretään Hirvensalmen kunnan vesijohdon runkolinjan paineenkorotusasema.

Kohde on entinen kunnalliskoti, joka valmistui vuonna 1928 arkkitehti Axel Mörnen mallipiirustusten mukaan. Kokonaisuuteen kuuluu päärakennuksen lisäksi entinen mielisairaalarakennus 1930-luvulta, aitta ja navetta. Suurin osa alueesta ja rakennuksista on nykyään matkailu- ja majoituskäytössä. Kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.

Yleiskaavassa (2006) kohde on osa RM- ja km-alueita ja sr-kohde. Asemakaavassa (2009) RM/s-alueita ja sr-kohde: *Historiallisesti arvokas ja maisemakuvan kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa, eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka tarvelevät rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa tai tyyliä.*

Vanha pellettisiilo poistetaan kellaritilasta ja uusi sijoitetaan lämpökeskustilaan, johon myös uusi pumppuasema sijoitetaan. Muutostyöt eivät heikennä kohteen kulttuurihistoriallista arvoa.

31 / 14.2.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-19381, Mikkeli

Kuviolle 137.0 on tulossa harvennushakkuu eikä siitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännealueelle. Metsäkoneilla ei saa ajaa kiviröykkiöiden yli eikä muutenkaan kajota niihin. Tarvittaessa röykkiöt on merkittävä maastossa.

32 / 24.2.2025 Muinaisjäänneinventoinnin tarve, Fingrid Oyj:n Harjulinjan 2 x 400+110 kV:n voimajohtohankkeen YVA-menettely

33 / 28.2.2025 Vesikaton uusiminen, Otto-Mannisenkatu 8–10, Mikkeli

Mikkelin kaupungin rakennusvalvonta (21.2.2025) ja Mikkelin kaupungin rakennuttajainsinööri Antti Hämäläinen (11.2.2025) on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koulurakennuksen vesikaton uusimisesta. Hämäläisen lausuntopyyntöön liitteenä oli työselostus (Sitowise 10.12.2019), rakennepiirustukset, rakennedetaljiirustukset sekä ullakko-, vesikatto- ja yleisleikkauspiirustukset nykytilanteesta ja korjauksesta (Sitowise 10.12.2019). Lupapisteessä oli leikkauspiirustukset (Granlund 14. ja 17.2.2025), julkisivu-, pohja-, asema- ja vesikattopiirustukset (Granlund 17.2.2025).

Inventoinnin mukaan vuonna 1905 perustettu yhteiskoulun koulurakennus rakennettiin 1908–1909. Kolmen arkkitehdin kesken pidetyn suunnittelukilpailun voitti arkkitehti Wivi Lönn. Kolmikerroksisen jugendtyylisen koulurakennuksen julkisivut tehtiin kiviharkoista. Rakennuksen yläosa tuhoutui talvisodassa, jonka jälkeen arkkitehti Martti Välikangas suunnitteli rakennukseen pelkistetyimmän julkisivun. Maakunnallisesti arvokas kohde, johon liittyy rakennushistoriallisia arvoja.

Rakennus sijaitsee valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009) rajalla. Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kohde on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde (ma Yhteiskoulun vanha osa). Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) kohde on merkitty rakennussuojelukohteeksi. Asemakaavassa (2005) rakennusta koskee merkinnät YO ja sr.

Nykyinen konesaumattu peltikate uusitaan konesaumattuna peltikatteena 0,6 mm kuumasinkitystä pellistä. Vesikourut ja kattoturvatuotteet uusitaan myös ja syöksytorvet uusitaan yläosasta noin metrin matkalta. Räystäät muutetaan tuulettuviksi, asennetaan uusi korotuskoolaus ja umpilaudoitus ja lisätään kumibitumikermialuskate, mikä nostaa räystäsrakennetta noin 48 mm ja erkereillä noin 23 mm, palo- tai lahovaurioituneet kantavat puurakenteet sekä aluslaudoitus uusitaan tai vahvistetaan. Katto maalataan kahden vuoden kuluttua asennuksesta punaiseksi (FACADE 760: D126). Yläpohjassa tehdään lisäeristämistä, ullakon seinien ja katon ilmavuodot tiivistetään ja halkeamat korjataan, holvin ontelotilat tyhjenetään rakennusjätteestä, kaikki ullakko-ontelon tuuletuskanavat puretaan ja kylmille ullakoille rakennetaan kulkutiet.

Lausuntopyyntöjen liitteenä ei ollut kuntotutkimusraporttia, josta olisi selvinnyt uusimisen tarve. Korjaaminen ja rakenteiden vahvistaminen on kokonaan uusimista kannatettavampaa rakennussuojelun kannalta ja tukee myös kestäväen kehityksen tavoitteita.

Rakennuksessa on nykyisin punaiseksi maalattu konesaumattu peltikate, ja uusimisessa rakennuksen ulkomuoto ei juurikaan muutu, kun katto uusitaan nykyisenkaltaiseksi. Räystäsrakenteen kasvu on maltillinen ja uusi räystäsrakenne parantaa ullakon tuulettumista. Yläpohjan terveet ja toimivat rakenteet tulee säilyttää ja tarvittaessa tukea, välttämättä turhaa uusimista. Esitetty peltikaton väri vaikuttaa tietokoneen ruudulla tummemmalta mitä nykyinen on. Työselostuksessa olevissa valokuvissa katteen sävy vaihtelee ja nykyisestä katteesta kannattaakin ottaa pala talteen oikean sävyn määrittämiseksi ja tehdä koemaalaus ennen lopullista värivalintaa.

34 / 20.2.2025 Anmälan om användning av skog 1-2025-21409, Nyslott

Enligt anmälan man har planerat första gallring på figuren och det finns inga hinder för gallringen. Trävaror få ändå inte lagras på fornminnesområdet.

35 / 19.2.2025 liskolan ranta-asemakaavan muutos, Mäntyharju

Mäntyharjun kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien liskolan ranta-asemakaavan muutoksen ja kumoamisen ehdotusta. Museo lausuu hankkeesta kulttuuriympäristön kannalta.

Kaavaselostuksen mukaan kaavamuutoksen tavoitteena on nykyisen ranta-asemakaavan yksinkertaistaminen sekä päivittäminen nykyaikaisemmaksi ja nykytilannetta vastaavaksi. Kaavamuutoksessa kumotaan osa turhista ja/tai toteutumattomista alueista. Rantavyöhykkeeseen kuulumattomilta osilta nykyinen ranta-asemakaava kumotaan. Rantavyöhykkeeksi lasketaan noin 150–200 metrin etäisyys rannasta, riippuen maaston muodoista.

Kaava-alueella on voimassa Mäntyharjun länsiosan rantaosayleiskaava (2007), jossa kaavamuutosalue on merkitty ranta-asemakaava-alueeksi. Voimassa olevassa ranta-asemakaavassa (1993) aluetta koskee muun muassa merkinnät M-1, M, RA, s, s-1, s-2, RM-1 ja RV-1.

Alueelle ei sijoitu tunnettuja rakennusperintökohteita. Kaavaselostuksessa on esitetty kaava-alueen rakennuskantaa, joka on rakentunut pääasiassa 1960-luvun jälkeen lukuun ottamatta liskolan tilaa, jonka kohdalta kaava kumotaan, sillä se ei kuulu varsinaiseen rantavyöhykkeeseen.

Arkeologisen kulttuuriperinnön ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomauttamista.

36 / 21.2.2025 Metsänkätöilmoitus 1-2025-22735, Savonlinna

Kuvioille on tulossa avohakkuu ja laikkumätästys eikä metsänkätöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida muinaisjäännösalueelle eikä metsäkoneilla saa kajota kuppikiveen. Muinaismuistolain 5 § mukaan laikkumätästys on kielletty 2 metriä lähempänä kuppikiven näkyviä reunoja.

37 / 31.3.2025 Luonterin rantayleiskaavan muutos, luonnos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Luonterin rantayleiskaavamuutoksen luonnoksesta. Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 12.8.2024.

Muutoskohteet (19 kpl) sijaitsevat eripuolella Luonterin rantayleiskaavaa (2001). Muutama kohteista sijaitsee Siikakosken kylän yhteydessä, mutta muuten kohteet ovat Juvan alueelle tyyppillistä haja-asutusluonteista loma- ja asuinrakennuskohteita. Kaavamuutoksen tarkoituksena on kohteesta riippuen mm. tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, osoittaa poikkeusluvan mukaiset käyttötarkoitukset, siirtää rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalle kohdalle, siirtää rakennuspaikat luonnonsuojelun kannalta toteutettavammalle paikalle ja osoittaa alueelle Luonterin rantayleiskaavan mukaiset määräykset.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita. Kohde nro 11 sijaitsee Neitvuoren valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen (VAMA 2021) pohjoisosassa. Mahdolliset maisemavaikutukset on hyvä todeta kaavaselostuksessa. Kaavaselostuksessa ei ole esitetty muutosalueiden rakennuskantaa. Esimerkiksi karttojen ja rakennus- ja huoneistorekisterin avulla saadaan jo käsitys muutosalueiden rakentumisesta ja voidaan arvioida, onko tarkemmille selvityksille tarvetta mahdollisten kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämiseksi.

Kohteen 7 luoteispuolella on esihistoriallinen asuinpaikka Paimenenniemi 1 (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 178010067), joka on muinaismuistolailla 295/63 suojeltu. Kohteen 7 poikkeusluvan mukaisen käyttötarkoituksen osoittamisella ei kuitenkaan ole vaikutusta muinaisjäännökseen.

38 / 31.3.2025 Sopenrannan asemakaava, luonnos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa asemakaavan luonnoksesta. Museo on lausunut kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 21.2.2024. Asemakaava-alue käsittää Juvan kunnan keskustan tuntumassa tilat 178-439-9-31, 178-439-9-35 sekä osaa tilasta 178-439-1-195. Suunnittelualue rajautuu pohjoisosaltaan VT14:sta sekä eteläosaltaan Jukajärveen. Suunnittelualue on pääosin viljelykäytössä olevaa peltoaluetta ja sillä sijaitsee yksi omakotitalo. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 12 ha.

Asemakaavan tarkoituksena on selvittää asuinrakentamisen määrä ja sijoittuminen sekä liikennöinti- ja kulkuyhteyksien järjestäminen alueelle.

Keskustan osayleiskaavassa (2015) suunnitelma-alueita koskee muun muassa merkintä A-1; *Alueen asemakaavoituksessa tulee ottaa huomioon näkyvien osittainen säilyminen valtatiellä Jukajärven suuntaan.* Suunnittelualueen koillisnurkassa, pääasiassa suunnittelualueen ulkopuolella, on kulttuurihistoriallisesti arvokas tielinjaus; *Kulttuurihistoriallisesti merkittävä tielinjaus, Keisarin polku.* Aluetta koskevasta *maankäyttösuunnitelmasta on kuultava museoviranomaista.* Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. *Toimenpiteet, jotka ovat tarpeen suojeluarvojen säilyttämiseksi tai palauttamiseksi, kuitenkin sallitaan.*

Kaavaselostuksen mukaan kevyt liikenne hyödyntää pienen matkaa vanhaa Savontietä ja Savontien pätkä vanhoine mäntyineen tulee säilymään ennallaan, mikä on hyvä asia.

Alueesta on tehty havainnekuvia ilmasta kuvattuna. Ihmisen tasolta kuvattuna havainnekuvat antaisivat paremman käsityksen rakentamisesta ja näkymistä. Kaavaluonnoksen rakentamista ja ranta-alueen suojapuustoa koskevia yleismääräyksiä voisi vielä miettiä tarkennettaviksi. Liittymävaihtoehtoista museo pitää myös VE2:sta maisemallisesti parhaimpana.

Viereiseltä, idän puolella olevan kiinteistön 178-439-1-195 peltoalueilta on tehty runsaasti mm. rautakautisia esinelöytöjä ja oli perusteltua olettaa, että löytöalue jatkuu nyt kaavoitettavana olevan kiinteistön 178-439-9-31 puolelle. Tämän takia kiinteistön 178-439-1-195 peltoalueelle avattiin syksyllä 2024 useita koeojia (Mikroliitti Oy). Peltoa tutkittiin myös metallinilmaisimilla. Selvityksissä ei kuitenkaan havaittu merkkejä peltomultakerroksen alla mahdollisesti säilyneistä muinaismuistolain suojelemista kiinteistä muinaisjäännöksistä, joten arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavaluonnoksesta ei ole huomauttamista.

39 / 31.3.2025 Rautjärven yleiskaavan muutos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Rautjärven yleiskaavamuutosten kaavaluonnoksesta. Suunnittelualue käsittää 21 kohdetta. OAS-vaiheen jälkeen on tullut kolme kohdetta lisää.

Kohde 5, jossa tarkoituksena poistaa rakennuspaikkoja, sijaitsee Remojärven maakunnallisesti merkittävällä maisema-alueella, joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) ma-alueena. Kohteisiin 4, 10 ja 12 vaikuttaa voimassa olevan yleiskaavan (2003) maisemallisesti arvokas alue -merkintä. Kohteessa 4 siirretään rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalla kohdalla, kohteessa 10 osoitetaan SL-alue, rakennuspaikkoja poistetaan ja jäljelle jäävien rakennuspaikkojen aluetta kavennetaan, ja kohteessa 12 osoitetaan poikkeamisluvan mukainen käyttötarkoitus.

Kohde 8, Loukion kartano, on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009 Juvan kartanot), joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) maV-kohteena ja -alueena. Voimassa olevassa yleiskaavassa (2003) suunnittelualueita koskee merkinnät ma, sr, AM/S/800 ja M. Kaavamuutoksen tavoitteena on kasvattaa rakennusoikeutta. Voimassa olevan yleiskaavan mukainen rakennusoikeus ei riitä edes nykyiselle rakennuskannalle. Samalla alueelle osoitetaan arvokkaan kulttuuriympäristön sekä rakennussuojelun kohteet ja alueet. Loukion kartanosta on tehty kaavaprosessissa rakennusinventointi (Selvitystyö Ahola, 28.11.2024).

Alueen AM/S/800 ja M kaavamääräykset korvataan määräyksellä RM-1/S/1600. /s ja sr-määräyksiä on muutettu voimassa olevia määräyksiä tarkemmiksi. Kaavaselostuksesta on hyvä käydä ilmi, kuinka paljon rakennusoikeutta on käytetty, jolloin rakennusoikeuden lisäyksen vaikutuksia on hieman helpompi arvioida. Kaavamääräyksissä on syytä määritellä enimmäismäärä rakennuksille alueella. Sr-kaavamääräykseen tulee lisätä lausuntopyyntövelvoite muutostöistä museoviranomaiselta ja todeta, ettei kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia saa purkaa.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa. Kaavaselostuksessa on maininta, että lisärakentamisen osalta kohteesta on aina pyydyttävä museoviranomaisen lausunto. Tässä yhteydessä otetaan kantaa myös selvitystarpeeseen mahdollisen kiinteän muinaisjäännöksen olemassaolosta. Loukionlammen pohjoispuoliselta pellolta on löydetty mm. useita rautakautisia esineitä.

Kaavaselostuksessa ei ole esitetty muutosalueiden rakennuskantaa kohdetta 8 lukuun ottamatta. Esimerkiksi karttojen ja rakennus- ja huoneistorekisterin avulla saadaan jo käsitys muutosalueiden rakentumisesta ja voidaan arvioida, onko tarkemmille selvityksille tarvetta mahdollisten kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämiseksi.

40 / 28.3.2025 Jukajärven osayleiskaavan muutos, luonnos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Jukajärven yleiskaavamuutoksen luonnoksesta. Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Suunnittelualue käsittää 8 eri kohdetta Jukajärven kaava-alueella (2002). OAS-vaiheesta kohteita on tullut viisi uutta. Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on poistaa toinen rakennuspaikka ja pienentää rakentamisaluetta, osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus, osoittaa yhdelle alueelle matkailupalveluita mahdollistavaa toimintaa sekä osoittaa nykyiset merkinnät Jukajärven yleiskaavassa, jotta koko yleiskaava-alueen määräyksiä saadaan selkeytettyä.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Kaavaselostuksessa ei ole esitetty muutosalueiden rakennuskantaa. Esimerkiksi karttojen ja rakennus- ja huoneistorekisterin avulla saadaan jo käsitys muutosalueiden rakentumisesta ja voidaan arvioida, onko tarkemmille selvityksille tarvetta mahdollisten kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämiseksi. Kaavamuutosalueella sijaitsee ainakin tanssilava Kisalinna vuodelta 1960, jota on laajennettu joskus ja parhaillaan kunnostetaan. Kohteen mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot on hyvä selvittää.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

41 / 28.3.2025 Kontusen yleiskaava, luonnos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Kontusen yleiskaavamuutoksen luonnoksesta. Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 8.8.2024.

Suunnittelualue käsittää 6 kohdetta eri puolilta Kontusen yleiskaavaa (2009). Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus, tarkistaa rakennusalueen rajoja ja siirtää kohteet takaisin Kontusen yleiskaavan määräysten piiriin.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita. Kaavaselostuksessa ei ole esitetty muutosalueiden rakennuskantaa. Esimerkiksi karttojen ja rakennus- ja huoneistorekisterin avulla saadaan jo käsitys muutosalueiden rakentumisesta ja voidaan arvioida, onko tarkemmille selvityksille tarvetta mahdollisten kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämiseksi.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

42 / 28.3.2025 Kotijärven yleiskaava, luonnos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Kotijärven yleiskaavamuutoksen luonnoksesta. Museo on lausunut kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 8.8.2024.

Suunnittelualue käsittää 18 kohdetta eri puolilla Kotijärven yleiskaavaa (2005). Uusia muutoskohteita on tullut yhdeksän lisää OAS-vaiheesta. Kohteet ovat Juvan alueelle tyypillistä haja-asutusluonteista loma- ja asuinrakennuskohteita. Yksi kohteista on toimiva maatilatalouskeskus.

Yleiskaavan muutoksen tarkoituksena kohteittain on tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, siirtää rakennuspaikka rakentamiseen soveltuvalla kohdalla, tarkistaa rakennusalueen rajoja olemassa olevien rakennusten mukaiseksi, osoittaa poikkeusluvan mukainen käyttötarkoitus sekä osoittaa nykyiset merkinnät Kotijärven yleiskaavassa, jotta koko yleiskaava-alueen määräyksiä saadaan selkeytettyä. Kaavamääräykset ovat voimassa olevan yleiskaavan mukaisia.

Kohde 2 sijaitsee Kaskiin valtakunnallisesti merkittävällä maisema-alueella. Maisema-alue on huomioitu yleiskaavassa (2005) ja Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016). AO-1-alueen yksi rakennuspaikka siirretään peltoalueelta maantien läheltä Rantala nimisen tilan viereen avoimelle peltoalueelle määräyksenä AO-1/s. Viereisen Rantala-tilan AM-määräykseen lisätään /s ja aluetta hieman laajennetaan. Kaskiin maisemanhoitosuunnitelmassa (2018, sivu 64) suunnittelualueen nykyistä ja uutta rakennuspaikkaa ei pidetä maisemallisesti parhaimpana uudisrakentamiselle. Rakennuspaikan siirtämisen vaikutuksia maisemaan on selvitetty rakennusinventoinnilla (Selvitystyö Ahola 5.12.2024). Kaavaselostuksen mukaan rakennuspaikka jää osittain rinteeseen taakse eivätkä rakennukset näy juurikaan kaukomaisemassa. Selvityksen mukaan kaukomaisemassa huomio kiinnittyy enemmän rakentamisen ja maiseman suhteeseen, rakennuspaikkaan ja pihapiireihin sekä niissä olevien rakennusten ja puuston muodostamaan siluettiin tai rytmiin, ei niinkään yksittäisiin rakennuksiin. Visuaalinen vaikutus on suurin Sairalanmäentieltä. Museo kannattaa ELY-keskuksen lausunnossaan (26.3.2025, ESAELY/910/2024) edellyttämää täydennystä /s-määräykseen.

Kohde 15 sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla Summala-Kiiskilänniemi maisema-alueella, joka on huomioitu Etelä-Savon maakuntakaavassa (2016) ma-alueena. Suunnittelualue on käsitelty aiemmin muutoksena Nevajärven yleiskaavan

yhteydessä. Kaavamuutoksen tavoitteena kohteen osalta on siirtää alueet takaisin alkuperäiseen Kotijärven yleiskaavan määräysten piiriin. Sijainti maisema-alueella on hyvä näkyä kaavakartalla ja ohjata rakentamisen sopeutumista maisemaan.

Kaavaselostuksessa ei ole esitetty muiden muutosalueiden rakennuskantaa. Esimerkiksi karttojen ja rakennus- ja huoneistorekisterin avulla saadaan jo käsitys muutosalueiden rakentumisesta ja voidaan arvioida, onko tarkemmille selvityksille tarvetta mahdollisten kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämiseksi.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamuutoksesta ei ole huomautettavaa.

43 / 31.3.2025 Nevajärven yleis- ja kyläyleiskaavan muutokset, luonnos, Juva

Juvan kunta pyytää Savonlinnan museolta lausuntoa Nevajärven yleis- ja kyläyleiskaavamuutoksen luonnoksesta. Museo on lausunut hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 12.8.2024.

Suunnittelualue käsittää Juvan keskustan pohjoispuolella, VT 5:n varrella sijaitsevan tilan 178-453-7-65, jossa tarkoituksena poistaa T-merkintä; Juvan keskustan eteläpuolella, Nääringinjärven rannalla sijaitsevan tilan 178-434-2-97, jossa tarkoituksena muuttaa käyttötarkoitus myönnetyn poikkeusluvan mukaiseksi sekä Nevajärven rannalla sijaitsevan tilan 178-406-6-26, jonne tarkoituksena osoittaa tuotantorakennusten alue.

Muutosalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai maisema-alueita.

Kaavaselistuksessa tulee esittää muutosalueiden rakennuskanta. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavamutoksesta ei ole huomautettavaa.

44 / 24.2.2025 Metsänkäyttöilmoitus 1-2025-23415, Savonlinna

Kuviolle on tulossa pienaukkohakkuu myrskytuhopuiden poistamiseksi eikä metsänkätöstä ole arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa. Puutavaraa ja hakkuujätettä ei kuitenkaan saa varastoida kuppikivien päälle eikä metsäkoneilla saa kajota kuppikiveen. Muinaismuistolain 5 § mukaan kuppikivien suoja-alue on 2 metriä laskettuna kuppikiven näkyvistä reunoista.

45 / 4.4.2025 Kirkonkylän asemakaavan päivittäminen ja laajentaminen, ehdotus, Enonkoski

Enonkosken kirkonkylän taajama-alueen asemakaava ajantasaistetaan ja laajennetaan mm. osittain rakennetun, mutta aikaisemmin asemakaavoittamattoman teollisuusalueen osalta. Asemakaavan päivittäminen on luonteeltaan teknisluonteinen. Päivittämiseen ei sisälly vähäistä suurempia uusia maankäytöllisiä aluevarauksia. Museo on lausunut kaavan luonnoksesta 24.11.2022.

Asemakaavamuutosalueella on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY2009 Museosilta). Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) Enonkosken kirkonkylän alue, ja siten osa kaavamuuosalueesta, on kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta ja Museosilta (sahan alue) kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävää aluetta. Kaavamuuosalueella on myös maakunnallisesti merkittäviä kohteita Koskela, sahan jäänteet sekä Enonkosken museo ja rakennussuojelukohteita Enonkosken kirkko sekä Enonkosken kivisilta. Enonkosken strategisessa yleiskaavassa (2013) kaavamuuosalue on osin rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta arvokasta aluetta (Ku/Ma), johon kuuluu arvokkaat kohteet kirkko, museo, kivisilta, Koskela ja Enonkosken sahan jäänteet. Alueella on myös YK/s (kirkko ja kirkkopiha), SR (kivisilta) ja sr (Koskela ja museo) -kohteita.

Kaavamuuosalueella on voimassa useita asemakaavoja mm. vuosilta 2011 ja 2012. Enonhovin asemakaava on vuodelta 2021 ja siinä päärakennuksella on merkintä sr, RKY-alue ja muinaisjäännösalue on huomioitu aluerajauksella ja rannan maisema on huomioitu VL/s ja KL-s -merkinnöillä.

Kaavaluonnoksen jälkeen kaavasta on poistettu kaikki rh-merkinnät sekä sr-merkinnät muilta paitsi museorakennuksilta, kivisillalta, Hovinmäeltä ja makasiinilta kunnanhallituksen päätöksen (13.8.2024) mukaisesti. Kunnanhallituksen pöytäkirjassa tai kaavaselistuksessa ei mitenkään perustella merkintöjen poistamista, mikä on suuri puute. Enonkosken sahan jäänteet on merkitty asianmukaisesti kaavaan.

Alueidenkäyttölain mukaan alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää mm. rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista (§ 5). Asemakaavan sisältövaatimuksista sanotaan, että rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää (§ 54). Jos jotakin aluetta tai rakennuskohdetta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, asemakaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (suojelumääräykset). Suojelumääräysten tulee olla maanomistajalle kohtuullisia. (§ 57.)

Yleiskaava ja maakuntakaava ovat ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa (Alueidenkäyttölaki § 31, § 42). Enonkosken strategisessa yleiskaavassa määrätään muun muassa, että Ku/Ma-alueella

- *Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, puistot tai maisema-alueet taikka muut niihin verrattavat erityisarvot.*
- *Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on osoitettava määräykset maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön osatekijöiden, kokonaisuuden ja ominaislaadun säilyttämiseksi.*

Yleisissä määräyksissä sanotaan, että

- *Tarkemman kaavoituksen yhteydessä tai alueen maaperää merkittävästi muutettaessa on selvitettävä erityisesti vaikutukset muinaismuistoihin, rakennettuun kulttuuriympäristöön, maisemaan, luonnonympäristöön, suojelualueisiin ja Saimaan norpan elinolosuhteisiin, olemassa olevan rakenteen hyödyntämiseen ja kehittämiseen, elinympäristön laatuun sekä liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen.*
- *Rakennettujen alueiden väljä rakenne ja kylämäinen luonne tulee säilyttää. Alueella tulee säilyttää rakennuksia ja rakenteita, katuja, puistoja ja muita tiloja eri vuosikymmeniltä.*
- *Kaava-alueella on huomioitava --- kulttuuriympäristön arvot---*

Kaavamuutosta varten on tehty rakennuskulttuurin tarkastelu ja kohteiden kuvaus -raportti (Arkkitehtuuritoimisto J-P Husso 26.7.2024), jossa on tunnistettu useita paikallisesti arvokkaita rakennuskohteita jo aiemmin tunnistettujen lisäksi. Suurin osa kaavaluonnoksessa rh- tai sr-kohteiksi merkityistä, mutta sittemmin poistetuista kohteista sijoittui kaavaehdotuksen mky-alueelle.

Kaavaselostuksen vaikutusten arvioinnissa todetaan, että päätös poistaa sr- ja rh-merkintöjä heikentää rakennuskulttuuriarvojen säilyttämisen turvaamista. Kaavan vaikutuksia kulttuuriympäristöön voisi enemmänkin avata. Suojelumääräys tai rh-määräys/suositus ei estä käyttämästä rakennusta ja käyttötarkoitustakin on monesti mahdollista muuttaa kohteen kulttuurihistorialliset arvot ja ominaispiirteet huomioiden.

Korttelialueiden rakennusalat ovat väljiä ja rakentamisen ohjaaminen voisi olla tarkempaakin. Asemakaavassa olisi hyvä esimerkiksi ohjata myös rakentamislain 42 §:ssä rakentamisluvan piiristä vapautettujen rakennusten rakentamista osoittamalla rakennusten enimmäismäärä rakennuspaikalla.

Kaava ei ota riittävällä tavalla huomioon maakuntakaavan ja yleiskaavan ohjausvaikutusta ja turvaa kulttuuriympäristön arvojen säilymistä. Museo katsoo, että kaavamuutoksesta on tarpeen pitää neuvottelu.

Jatkossa kunnan verkkosivuilta on hyvä löytyä nähtävillä olevan kaavan kaikki liitteet.

Museon arkeologi on osallistunut lausunnon laatimiseen.

46 / 25.2.2025 Fingrid Oyj:n sähköasemasuunnitelmat, Juva

Fingrid Oyj suunnittelee sähköasemien rakentamista mm. Juvalla, ja Eurofins Ahma Oy toteuttaa hankkeiden ympäristöselvitykset. Ympäristöselvitysten yhteydessä selvitetään suunnittelukohteiden arvoja, ja selvitykset toimivat taustatietona hankkeiden jatkosuunnittelussa. Ympäristöselvityksissä esitetään suunnittelualuerajauksille sijoittuvat kohteet, joille voi rakentaa, ja kohteet, joille rakentamista tulee välttää.

Tarkempia suunnitelmia hankkeiden toteuttamisesta tai suunniteltujen sähköasemien sijoittamisesta suunnittelualueilla ei ole.

Eurofins Ahma Oy pyytää ympäristöselvityksiä varten Savonlinnan museon lausuntoa hankealueiden muinaisjäännöskohteista ja kulttuuriperinnöstä hankealueilla ja niiden lähiympäristössä sekä tiedon arkeologisen inventoinnin tarpeesta hankealueella.

Savonlinnan museo toteaa, että suunnitelluilla sähköaseman sijoitusalueilla ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai kulttuurimaisema-alueita eikä niiltä tunneta muinaismuistolain suojelemaa kiinteitä muinaisjäännöksiä. Pohjoisemmalla suunnittelualueella on kuitenkin syytä tehdä pieni arkeologinen inventointi, jossa varmistetaan, ettei suunnittelualan korkeammilla maastonkohdilla ole jatkosuunnittelussa huomioitavia arkeologisia kohteita.

47 / 27.2.2025 Malminetsintälupahakemus, ML2022:0044, Savonlinna

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES) pyytää Savonlinnan museon lausuntoa FinnCobalt Oy:n malminetsintälupahakemuksesta 226 ha alueella Savonrannan Hietajärvellä Savonlinnassa.

Malminetsintäalueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/63) suojelemaa kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä malminetsintävaiheessa ole tarvetta arkeologiselle inventoinnille. Mikäli alueelle suunnitellaan kaivoksen perustamista, tulee kaivostoimintaan varatulla alueella tehdä riittävät arkeologiset tutkimukset.

Malminetsintäalueella ei sijaitse tunnettuja rakennusperintökohteita tai kulttuurimaisema-alueita.

48 / 1.4.2025 Savonlinnan rakennusjärjestysluonnos

Savonlinnan rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien Savonlinnan rakennusjärjestyksen ehdotusta (14.2.2025). Museo lausuu suunnitelmasta kulttuuriympäristön kannalta.

Ehdotuksessa on huomioitu kulttuuriympäristöjä eri luvuissa ja pykälissä (mm. § 3, § 5.1, § 24.2, § 25.2, § 25.4, § 34, § 46.2), mutta museo esittää vielä seuraavia huomioita:

- Kohdan 5.3 *Korjausrakentaminen* ohjeessa mainitaan Riihisaari – Savonlinnan museo. Myös paikoin muualla viitataan suoraan Savonlinnan museoon. Museon sijaan voi olla hyvä viitata yleisesti museoviranomaiseen, sillä osassa kohteita asiantuntijana toimii Museovirasto. Toki mahdollisia kyselyitä tullessa asiakas ohjataan tarvittaessa oikean viranomaisen luo.
- Kohdissa 15.2 ja 26.4 *Selvitysvaatimukset* mainitaan, että historialliset arvot tai kulttuuriarvot on otettava huomioon ennen rakennushankkeeseen ryhtymistä. Tämä kattaa myös arkeologisen kulttuuriperinnön.
- Kohtiin 24.4 *Aurinkosähköjärjestelmät* ja 24.5 *Ilmalämpöpumput* museo toteaa, että suojellussa rakennuksessa tai arvokkaissa kulttuuriympäristöissä järjestelmät eivät aina sovellu sijoitettaviksi pihajulkisivunkaan puolelle.
- Kohtaan 24.4 voisi harkita lisättäväksi, että paneelit tulee sijoittaa katolla lappeen suuntaisesti tai tasakatolle katukuvassa näkymättömiin. Lisäksi ehdotetaan, että vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä arvokkaita kulttuuriympäristöjä.
- Kohtaan 24.5 esitetään, että suojelluissa kohteissa ja arvokkaissa kulttuuriympäristöissä järjestelmien sijoittamisesta on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa ja niitä ei vapauteta luvanvaraisuudesta.
- Kohtaan 26.1 *Arvokkaan kulttuuriympäristökohteen ja alueen määrittely* on syytä lisätä omaksi kohdaksi muinaismuistolain 295/63 nojalla suojellut kiinteät muinaisjäännökset. Ajantasainen tieto

kiinteistä muinaisjäännöksistä löytyy alueellisena vastuumuseona toimivasta Savonlinnan museosta tai Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunasta kyppi.fi.

- Listaan myös harkittavaksi kohteet, jotka on arvioitu inventoinnissa kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi.
- Erityisalueen yleiset määräykset -otsikon alla sanotaan (s. 34), että määräys ei koske RakL 42 §:n perusteella luvanvaraisuudesta vapautettuja rakennuskohteita. Yleinen määräys tulisi koskea myös luvanvaraisuudesta vapautettuja kohteita, jotta arvokkailla kulttuuriympäristöalueilla kaikessa rakentamisessa kiinnitetään huomiota ympäristöön sopimiseen ja arvot säilyvät.

Voi olla hyvä, jos rakennusjärjestyksen liitteeksi tai loppuun tai kaupungin verkkosivuille laittaisi linkkejä kulttuuriympäristötiedon äärelle, kuten Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunaan (kyppi.fi) ja Etelä-Savon kulttuuriperintötietokantaan (esku.fi). Kaavatietojen löytämiseksi kaupungin sivuilla onkin jo ohjeet, mutta myös rakennusjärjestyksessä voi olla tarpeen lyhyesti ohjeistaa, mistä tieto löytyy.

49 / 17.3.2025 Pertunmaantie 1387, poikkeamislupa, Mäntyharju

Mäntyharjun rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa poikkeamislupahakemuksesta osoitteessa Pertunmaantie 1387. Poikkeamista haetaan rakennusjärjestyksen määräyksistä ja rantaosayleiskaavan määräyksistä. Kiinteistölle haetaan myös lisärakennusoikeutta 22 m².

Uudisrakennushanketta perustellaan sillä, että rakennuspaikan korkeusasema saadaan turvallisesti (liittymä Pertunmaantiehen) ja rakennus toteutuu terveellisenä sekä esteettömänä rakennusmääräysten mukaisesti. Vanha asuinrakennus ja sauna puretaan ja tilalle tehdään uusi lomarakennus sekä sauna. Hakemuksen liitteenä oli asemapiirustus (20.12.2024), kerrosalalaskelma (20.12.2024) ja valokuvia. Hankkeesta on pidetty palaveri suunnittelijan ja rakennusvalvonnan kanssa 3.3.2025.

Kiinteistöllä sijaitsee entinen meijerinhoitajan asuinrakennus 1900-luvun alusta sekä sauna vuodelta 1958 ja ulkorakennus. Kiinteistö rajoittuu 1770-luvulta olevaan Tuustaipaleen kanavaan, joka on muinaismuistolain 295/63 suojelema muinaisjäännösalue. Asuinrakennuksen luoteispuolella on ilmeisesti vanhan meijerin kivijalkaa. Inventoinnin (1997) mukaan kohde on kulttuurihistoriallisesti merkittävä ja sillä on maisemallista ja rakennushistoriallista arvoa. Kohde on osa Tuustaipaleen Toivolan kylän maakunnallisesti merkittävää aluetta. Inventoinnin mukaan Suuren Savontien ja Mäntyharjun reitin varrelle rakentunut Toivolan kylä on pienipiirteinen, ehyt ja ainutlaatuisen kerroksellinen kylä, joka toimii Mäntyharjun hallinnollisena keskuksena 1700-luvulla.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) kiinteistö on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (ma). Toivola-Mynttilä-Peruvesi rantaosayleiskaavassa (2002) kiinteistöä koskee merkinnät MU: *Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueelle ei saa sijoittaa rakentamista, lukuun ottamatta kaavassa osoitettua rakennusoikeutta sekä maa- ja metsätalouden sekä kalatalouden rakennuksia. Alueelle ei saa muodostaa rakennuspaikkoja, sr: Alueella ovat kiellettyjä sellaiset toimenpiteet, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot ja ma: Alueella ovat kiellettyjä sellaiset toimenpiteet, jotka vaarantavat alueen maisema-arvot.* Lisäksi alueelle on osoitettu saunan rakennusala noin nykyisen asuinrakennuksen kohdalle: *Saunarakennuksen kerrosala saa olla enintään 25 m². Saunan rakennusala ei saa muodostaa itsenäiseksi tilaksi ilman että siihen sisältyy yleiskaavassa rakennuspaikaksi osoitettu alue.*

1.1.2025 voimaan tulleen rakentamislain siirtymäsäännöksen (194 §) mukaan rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen maankäyttö- ja rakennuslain säännöksiä. Lupahakemus on jätetty 20.12.2024.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan (§ 172) *poikkeaminen ei saa aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle; vaikeuttaa luonnonsuojelun tavoitteiden*

saavuttamista; eikä vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Poikkeusta ei saa myöntää, jos se johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Lisäksi rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella (§ 118).

Uusi asuinrakennus on kooltaan 98 k-m2 ja sen sijainti poikkeaa nykyisen asuinrakennuksen sijainnista. Massiivipuiseissa rakennuksessa on harjakatto pellistä, julkisivut puuta ja lasia. Se on jaettu pienempiin osiin. Liittymää tontille siirretään hieman pohjoisemmaksi. Saunasta tehdään nykyistä suurempi ja se sijoittuu aivan vesirajaan nykyisen saunan kohdille. Ulkorakennus on tarkoitus säästää.

Lupahakemuksen ja palaverissa kerrotun mukaan vanhassa asuinrakennuksessa tuoksu home, ylä- ja alapohjan tuuletus on puutteellista, talossa kiinni oleva kuusi on nostanut perustuksia, talo saa lumet ja vedet niskaan sijaitessa aivan maantien laidassa ja se on ollut kymmeniä vuosia tyhjillään. Kohteesta ei ole tehty varsinaista kuntotutkimusta, jonka perusteella rakennuksen korjauskelvottomuus olisi todettu.

Kiinteistön rakennuksia ei ole suojeltu, mutta eritoten asuinrakennuksella on todettu rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja. Museo pitää valitettavana, ettei kunnossapitovelvollisuutta (MRL § 166) ole noudatettu ja purkamista suunnitellaan. Museo pitää rakennusten kunnostamista purkamista kannatettavampana vaihtoehtona. Jos purkamiseen kuitenkin päädytään, tulee vanhat rakennukset dokumentoida ennen mahdollista purkamista. Museon rakennustutkija voi käydä paikalla dokumentoimassa kohteen.

Sijainti aivan maisemallisesti ja historiallisesti merkittävän kanavan vieressä sekä maakunnallisesti merkittävällä alueella vaatii huolellista suunnittelua uudisrakentamiselta. Asuinrakennuksen ympäristöön sopeutumista on haettu matalalla harjakatolla, puumateriaalien käytöllä, luonnonmukaisilla sävyillä ja maaston korkeuserojen huomioon ottamisella. Uusi asuinrakennus poikkeaa alueen rakentamisperinteestä ja sijainti tontin kapeudesta johtuen aivan maantien ja historiallisen kanavan vieressä ei ole optimaalisin. Voimassa olevassa yleiskaavassa alueelle on osoitettu vain saunan ala, joka on perusteltu tontin pienuudesta ja kapeudesta johtuen.

Museon käsityksen mukaan rakentaminen poikkeaa merkittävästi yleiskaavan ja rakennusjärjestyksen määräyksistä aiheuttaen haittaa yleiskaavan toteutumiselle.

Poikkeamislupahakemuksen mukaisilla toimilla ei ole vaikutusta muinaismuistolain suojelemaan Tuustaipaleen kanavaan eikä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta näin ollen ole huomauttamista. Muinaisjäännösrekisterin mukaan kanavan rannoilla on matalaa kiviaitaa, johon kajoaminen mahdollisten rakennustöiden yhteydessä on kielletty. Muinaismuistolain 5 § mukaan muinaisjäännöksen suoja-alueen leveys on kaksi metriä muinaisjäännöksen näkyvistä olevista ulkoreunoista.

50 / 4.4.2025 Purkamislupahakemus, Tasakatu 4–6, Pieksämäki

Pieksämäen kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien osoitteessa Tasakatu 4–6 sijaitsevan entisen paloaseman, nykyisen järjestötalon purkamista. Hakemuksen liitteenä oli asemapiirros ja AHA-raportti (Sweco Finland Oy 16.10.2023).

Kohde on entinen paloasema, jonka rakennustyöt aloitettiin jo ennen sotia, mutta rakennus valmistui v. 1950 tai 1949. Rakennukseen on tehty peruskorjaus ja laajennusosa 1980-luvulla (Arkkitehtitoimisto Jaakko ja Marja-Liisa Merenmies Ky), jolloin se otettiin nuorisotalokäyttöön. Järjestötaloksi rakennus tuli 2010-luvulla. Rakennus on yleiskaavaa varten tehdyssä Rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnissa (Ramboll 2015) arvioitu paikallisesti merkittäväksi kohteeksi luokkaan kolme (arvoperusteiltaan edellisiä

vähempimerkityksiset ja/tai säilyneisyydeltään heikentyneet (merkittävästi muutetut) kohteet). Kohteen ominaispiirteitä ovat väritys, pelkistetty muotokieli, ikkunajako ja letkutorni. Inventoinnin mukaan kohteella on historiallista arvoa osana alueen rakentumista, pelastustoimen historiaa ja 1940-luvun arkkitehtuuria. Se on yksi jälleenrakentamiskauden rakennuksia Pieksämäen keskustassa ja sellaisena merkittävä osa Pieksämäen kaupunkikuvaa.

Pieksämäen keskustan strategisessa yleiskaavassa (2016) kohde on osa tiivistyvää keskusta-aluetta. Asemakaavassa (1984) kohdetta koskee merkintä YY: Kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten alue.

Purkamislupahakemus on jätetty 29.12.2024 ja asia käsitellään soveltaen rakentamislain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä eli maankäyttö- ja rakennuslakia.

Purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista (MRL § 139). Lisäksi rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella (MRL § 118).

Alueella on voimassa asemakaava, jossa ei ole otettu huomioon kulttuuriympäristön suojelun näkökulmaa. Nykyinen asemakaava on tullut voimaan ennen rakennussuojelulain vuoden 1985 voimaantuloa. Rakennussuojelulain laadinnan yhteydessä lisättiin samalla tuolloin kaavoitusta ohjanneeseen rakennuslakiin rakennussuojelua nimenomaisesti koskevat kaavan laatimissäännöt.

Rakennus poikkeaa Etelä-Savon muista inventoiduista paloasemarakennuksista koollaan. Rakennuksessa tapahtuneista muutoksista huolimatta (esim. autojen ovien korvaaminen ikkunoilla, laajennus) kohteessa on säilynyt valmistumisajan piirteitä, kuten rappaus, parvekkeet ja niiden kaiteet, porraskaiteet, kokonaishahmo tornilla, ikkunamallit, ovia, räystäsmalli. Lupahakemuksen liitteenä ei ollut kuntotutkimusta, jotta rakennuksen korjattavuutta olisi voinut arvioida.

Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kuntotutkimuksen teettämiseen on ohjeita:

[https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/2024-](https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/2024-05/Kulttuurihistoriallisten%20rakennusten%20kuntotutkimusohje.pdf)

[05/Kulttuurihistoriallisten%20rakennusten%20kuntotutkimusohje.pdf](https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/2024-05/Kulttuurihistoriallisten%20rakennusten%20kuntotutkimusohje.pdf) ja

<https://www.vapriikki.fi/uploads/sites/81/2024/02/69413210->

[kulttuurihistoriallisesti_arvokkaan_rak_kuntotutkimus_taydentava_yleisohje_2024.pdf](https://www.vapriikki.fi/uploads/sites/81/2024/02/69413210-kulttuurihistoriallisesti_arvokkaan_rak_kuntotutkimus_taydentava_yleisohje_2024.pdf)

Museo ei puolla purkamista, vaan katsoo, että purkaminen merkitsee rakennettuun ympäristöön sisältyvien historiallisten ja kaupunkikuvallisten arvojen hävittämistä (MRL § 139) ja historiallisesti arvokkaan rakennuksen ja kaupunkikuvan turmelemista (MRL § 118).

51 / 9.4.2025 Sulkavan rakennusjärjestysehdotus

Sulkavan kunta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien Sulkavan rakennusjärjestyksen uudistamisen ehdotuksesta.

Rakennusjärjestysehdotuksessa on huomioitu museon luonnoksesta annettuja tarkennuksia. Kohtaa 9.1. Muinaisjäännökset pyydetään vielä muuttamaan muotoon alueelliselta vastuumuseolta (Riihisaari - Savonlinnan museo) tulee pyytää lausunto maankäyttöhankeista, jotka kohdistuvat muinaisjäännösalueeseen tai sen lähiympäristöön.

52 / 11.4.2025 Urpolanjoen kevyen liikenteen sillan SK-3419 uusiminen, Mikkeli

Mikkelin kaupungin asumisen ja ympäristön toimintayksikkö on pyytänyt lausuntoa Urpolanjoen kevyen liikenteen sillan uusimisesta. Sillan holvin toinen reuna on painunut pahoin ja on sen seurauksena vaarassa

sortua. Osa sivumuureista on sortunut. Sivumuuria on korjattu paikallisesti betonivalulla. Lausuntopyyntöön liitteenä oli yleispiirustus (WSP Finland Oy 31.1.2020) ja suunnitelmaselostus ja laatuvaatimukset (WSP Finland Oy 5.12.2024)

Inventoinnin (2017) mukaan *vanhalla Lappeenrannantiellä sijaitseva luonnonkivistä holvattu kivisilta on rakennettu arviolta 1880-luvulla. Kulttuurihistoriallisesti merkittävällä kohteella on rakennushistoriallisia ja maisemallisia arvoja.* Luonnonkivistä holvatun kivisillan jännemitta on 250 cm ja kaarikorkeus 70 cm. Siltakansi on asfaltoitu kevyen liikenteen käyttöön, ja alavirran puolelta holvin sivua on betonoitu etelärannan puolelta. Sillan molemmin puolin on seitsemän poikkileikkaukseltaan neliömäistä pylvästä, jotka kapenevat ylöspäin. Pylväiden yläosat ovat loivan pyramidin muotoisia, ja kaiteina pylväiden välillä on kaksi päällekkäistä, ruskeaksi maalattua teräsputkea. Silta on osin sortunut ylävirran puolen etelärannalta ja holvi on laskeutunut.

Kantakaupungin osayleiskaavassa 2040 (2019) silta on mm. osa sk 4-aluetta ja harjuksoja. Asemakaavassa (1986) siltaa koskee merkinnät VL ja sl-1.

Suunnitelman mukaan nykyinen silta puretaan ja uuden sillan luiskat verhoillaan vanhan sillan kivillä ja myös putken suuaukot verhoillaan nykyisillä kivillä. Kivien välit saumataan saumalaastilla. Kaiteet tehdään nykyisiä kaiteita vastaavaksi: kiviset kaidepylväät käytetään uudelleen ja uusia lisätään, teräksiset välijohteet uusitaan ja maalataan mustiksi. Holvina on teräsputki.

Purkamisen myötä sillan historiallisuus väistämättä menetetään. Silta kannattaa ensisijaisesti pyrkiä kunnostamaan. Uusittaessa siltapaikan pitkä historia ja maisema-arvot tulevat paremmin huomioituksi, kun kivet asetetaan takaisin paikoilleen myös holvin osalta, pystyrakenne/sivumuurit säilytetään luiskien sijaan ja pysytään suunnilleen entisessä korossa ja aukon korkeudessa. Purettaessa sillan rakenne on hyvä dokumentoida vähintään valokuvaamalla.

53 / 18.3.2025 Purkamislupahakemus, Jäppilän kirkkotie 14, Pieksämäki

Pieksämäen rakennusvalvonta on pyytänyt Savonlinnan museolta lausuntoa koskien purkamislupahakemusta kiinteistöllä 593-440-5-63. Lupahakemuksen liitteenä oli asemapiirros ja AHA-raportti (Sweco Finland Oy 16.10.2023).

Jäppilä-talo on ainakin lääkärin ja terveysisaren vastaanottona, kunnanvirastona ja paloasemana toiminut 1950-luvun rakennus Jäppilän kirkonkylän pääraitin varrella. Rakennus on peruskorjattu 1980-luvulla kunnantaloksi ja nykyään siinä kokoontuu paikallisia yhdistyksiä ja seurakunta. Inventoinnin mukaan kohde edustaa Jäppilän kirkonkylän julkisen rakentamisen historiaa sotien jälkeisinä vuosikymmeninä. Kulttuurihistoriallisesti merkittävällä kohteella on historiallisia ja maisemallisia arvoja.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (2010/2016) rakennus on osa kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävää aluetta (ma Jäppilän Kirkonmäki ja Puotimäki). Alueella ei ole yleiskaavaa. Asemakaavassa (1983) rakennus on YS-alueella.

1.1.2025 voimaan tulleen rakentamislain siirtymäsäännöksen (194 §) mukaan rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen maankäyttö- ja rakennuslain säännöksiä. Lupahakemus on jätetty 29.12.2024.

Maankäyttö- ja rakennuslain § 118 mukaan rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella. Lisäksi purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön

sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista (MRL § 139).

Rakennuksella on todettu inventoinnissa maisemallisia ja historiallisia arvoja, joiden hävittämistä purkamisen merkitsee. Lupahakemuksen liitteenä ei ollut kuntotutkimusta tai muuta selvitystä, jotta rakennuksen korjattavuutta olisi voinut arvioida.

Alueella on voimassa asemakaava, jossa ei ole otettu huomioon kulttuuriympäristön suojelun näkökulmaa. Nykyinen asemakaava on tullut voimaan ennen rakennussuojelulain vuoden 1985 voimaantuloa. Rakennussuojelulain laadinnan yhteydessä lisättiin samalla tuolloin kaavoitusta ohjanneeseen rakennuslakiin rakennussuojelua nimenomaisesti koskevat kaavan laatimissäännöt. Jäppilän taajamassa on vireillä asemakaavamuuotos, jonka yhtenä tarkoituksena on selvittää kaava-alueen kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot. Purkamisluvan myöntäminen voi haitata vireillä olevan kaavoituksen toteuttamista.

Museo ei puolla purkamislupahakemusta. Asia tulee ratkaista ensisijaisesti asemakaavaprosessissa, jolloin myös alueen asukkailla on parempi mahdollisuus osallistua ympäristöään koskevaan päätöksentekoon ja suunnitteluun.

54 / 11.3.2025 Juva, Saarikko, sähköverkon saneeraus

Suunnitelma-alueella on kaksi aluetta, joilla on ensimmäisen maailmansodan aikaisia varustuksia, jotka on suojeltu muinaismuistolailla 295/63: Kuosmalanlampi (Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000021542) ja Kuusela Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000021543).

Kohteet Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunassa:

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000021542>

<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000021543>

Jyrinahontien lounaispuolelle on jo rakennettu uusi ilmalinja. Maastokäynnin 10.3.2025 perusteella pystytetyt pylväävät eivät ole muinaisjäännösalueella.

Surma-ahontieltä luoteeseen kiinteistölle Jyrinahontie 477 menevä ilmalinja tullaan suunnitelman mukaan purkamaan. Purkamiselle ei ole muinaismuistolain puolelta estettä, mutta ilmalinjaa purettaessa ei saa kajota Kuuselan ensimmäisen maailmansodan aikaisiin kaivantoihin. Ilmalinjan purku onnistuneekin alueen läpi kulkevalta tieuralta.

55 / 12.3.2025 Valokuitu, Saikolahti, Savonlinna

Tomi Vaitiniemi pyytää Savonlinnan museon lausuntoa valokuitukaapelin asentamisesta Puruveden Salkolahteen Punkaharjulla. Valokuitu asennetaan jo olemassa olevan BLC valokuitukaapelin viereen. Lausuntopyynnön liitteenä oli reittikartta.

Uusi kaapelikaivo asennetaan Leporannan ja Kirkkotien risteykseen, joka on valtakunnallisesti merkittävää maisema-alue (VAMA 2021) ja valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Suunnitelman länsiosa on asemakaavassa (2022) VL, ma-1 ja pv-1-alue. Salkoniemi on rantayleiskaavassa (2005) AP-alue.

Puuston kaatoa maisema-alueella tulee välttää.